

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 9. januarja 1902.

Štev. 2.

Letošnji prvi januar pomenljiv dan za Št. Jakob v Rožu.

(Izvirno poročilo.)

Da se ljudje, zbegani po vednem glasovanju in popraševanju v zadevi št.-Jakobske šole, v tej reči poučijo in se jim pojasni, kako vsa stvar stoji in zakaj se v tej že ostudni borbi prav za prav gre, v ta namen je podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico na dan 1. januarja sklicala podružnični shod v „Narodni Dom“ v Št. Jakobu. Glavna točka zborovanja je bil razgovor o št.-Jakobske šoli. Da št.-Jakobčanom slovenska šola res ni deveta briga tam kje v deveti deželi, pokazali so s tem, da jih je na shod prišlo nad 200 iz št.-Jakobske občine; vseh udeležencev pa je bilo blizu 300. Prišlo je tudi precejšnje število onih, ki nasprotujejo slovenski šoli ter se potegujejo za nemško. Prav je bilo, da so prišli; še bolj prav pa bi bilo, ko bi bili ti možje svojo misel povedali očitno tedaj, ko je g. domači župnik vsakemu podelil besedo ter vsakega pozval, naj pove svoje misli čisto odkritosrečno. Tega pa ni storil nobeden, pač pa so menda, kakor slišimo, po vseh ostalih gostilnah se jezili ter žugali, da bodejo Slovencem že dali tisto „žavbo“, o kateri je g. župnik v svojem govoru trdil, da bode gotovo pomagala proti razdelitvi šole in da jo Slovenci že imajo v rokah. Možakarji pomnite, da po žepih pesti stiskati ne pomaga nič — s pravico nas pa ne bote, ker pravica je na naši strani; če nas hočete kar s silo — no, se bomo pa branili do skrajnosti, in če drugega ne bode pomagalo, ona, samo nam znana „žavba“ pomagala bode gotovo!

Udeležba je bila tedaj velikanska, vsi prostori natlačeno polni. Ob 3. uri otvoril rožeški g. župnik Hüttner zborovanje poudarjajoč, da imamo dolžnost ljubiti dom svoj in svojo materno besedo ter oboje odločno braniti proti njunim nasprotnikom. Z burnim ploskanjem pritrdjevali so zborovalci navduševalnim besedam g. govornika. Potem pozvame besedo domači g. župnik Ražun. Vsebinska govora je bila: 1. Kakšna je sedanja št.-Jakobska slovenska šola: da ni čisto slovenska, kakor trdijo njeni nasprotniki, ker v III. razredu se nemščina poučuje po 3. ure na teden, v IV. in V. razredu pa po 4. ure na teden; po zimi se

v imenovanih razredih tudi še ure za telovadbo porabijo za nemški pouk. Tudi ni res, da se na št.-Jakobske šoli še-le sedaj uči več nemščine, odkar so nanjo začeli pritiskati nemčurji.

2. Kakšna bode slovenska št.-Jakobska šola zanaprej? Če c. kr. naučno ministerstvo pritrdi prošnji krajnega šolskega sveta in občine št.-Jakob, se bode na naši šoli z nemškim poukom začelo že v II. razredu po 3 ure na teden; v III. razredu bode nemškega pouka 5 ur na teden, v IV. in V. pa po 8 ur, to pa na ta način, da se bodejo nekateri predmeti (računanje) učilo 2 uri v slovenskem, 2 uri pa v nemškem jeziku. Toliko nemščine v slovenski šoli mora biti pač vsakemu dovolj, komur se gre v resnici le za „več nemškega pouka“, ne pa za kruto silo in za moč pesti.

3. Kakšna bode nemška šola? Odlok c. kr. deželnega šolskega sveta, ki to šolo ukazuje, glasi se: „Na slovensko-nemški šoli se bode v I. letu poučevalo s pomočjo slovenskega kot učnega jezika, ob enem pa naj se otroci v nazornem nauku in poučevanju jezika vpelejo v začetno znanje nemškega jezika. V II. letu naj se te vaje (= v učenju nemškega jezika) nadaljujejo ter naj se preide k nemščini kot učnemu jeziku. V III. letu naj je pouk večinoma, v IV. pa izključno le s pomočjo nemškega poučnega jezika. V slovensko-nemški šoli se bode slovensčina kot učni predmet v vseh letih učila po 3 ure na teden.“

To naj bi bila slovensko-nemška šola. Ne smemo prezreti, da leto ni razred; potemtakem bi bil III. razred že popolnoma nemšk, drugi pa nič drugačni! Naša sedanja šola bi se z večjo pravico smela imenovati slovensko-nemška šola, ker v njej se v III. letu nemščina uči 3 ure (po zimi 4 ure) na teden, v IV. in V. razredu pa 5 (po zimi 6) ur na teden, med tem, ko se bode v nemški šoli, ako deloma izvzamemo I. razred, v vseh drugih razredih slovensko učilo samo 3 ure na teden.

Pomislimi je tudi še, da, ako se šola razdeli v slovensko in nemško šolo, izgubimo IV. in V. razred, in šolarji iz sedanjega V. razreda bodejo morali iti nazaj v III. razred, oni iz sedanjega IV. razreda pa v II. razred. Ali bi to ne bila največja neumnost in največja škoda za šolo? Res strmeti moramo, da šolska oblast kaj takega pripusti, ona oblast,

ki se drugače tako boji, da bi se pouk ne zmanjšal ali znižal s tem, da bi se kmetom dovolila šestletna šolska doba, mesto osemletne.

Dalje je treba pomisliti, da bo razdelitev šole slabo vplivala tudi na šolarje: ako se že odrasli Slovenci in nemčurji tako trdo gledamo, kako se bodejo gledali še le šolarji slovenske in nemške šole, kolikokrat se bodejo pretepali med seboj?

Sedaj povzame besedo načelnik krajnega šolskega sveta, kmet Ibovnik na Bistrici, ter pravi: Rojaki, iz župnikovih besedij, katere smo ravnokar slišali, spoznali ste našo slovensko šolo in ste se prepričali, da se v njej uči precej nemščine; spoznali ste pa tudi nemško šolo, kakoršno nam hočejo vsiliti in videli ste, da bode v nemški šoli naša materina beseda potisnjena čisto v kot. Zato menim, da bodejo pritrdili krajnemu šolskemu совету in občini v št. Jakobu v Rožu, ki sta se odločno postavila proti vsaki razdelitvi šole in sta zahtevala, naj naša šola tudi zanaprej ostane slovenska, ob enem pa prosila, naj se vpeleje nekoliko več nemškega pouka. Da pa vaše mišljenje tudi na zunanje pokažete, prosim tiste, ki so proti temu, da bi se šola razdelila, naj roke vzdignejo! (Med gromovitimi živijo-klici bile so skoraj vse roke po koncu.) Ibovnik nadaljuje: Sedaj pa prosim še tiste, ki so za to, da naša šola tudi zanaprej ostane slovenska, le da bi se v njej učilo nekoliko več nemščine, naj tudi ti vzdignejo roke! — Zopet skoraj vse roke po koncu, nato živahno ploskanje in zopetno: živijo Slovenci!

Nato še enkrat spregovori domači župnik rekoč: Dobro bi bilo, da bi vaše misli o šoli izvedel tudi c. kr. deželni šolski svet v Celovcu. Zato predlagam sledečo brzojavko g. deželnemu predsedniku, kot predsedniku deželnega šolskega sveta:

Nad 200 na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda zbranih št. Jakobčanov, ki smo všolani v št. Jakob v Rožu, protestujemo proti razdelitvi naše petrazredne slovenske šole ter zahtevamo, da naša šola tudi zanaprej ostane enotna petrazrednica s slovenskim učnim jezikom. Enako protestujemo proti po c. kr. okrajnem šolskem совету naročenem popraševanju posameznih staršev, v katero šolo hočejo dati svoje otroke, ker je pri tem popraševanju g. nadučitelj iz Domačal

PODLISTEK.

Želodček.

(Igra v 2 dejanjih. — Nemški spisal V. Pauller. Prevel Svecán.)

Osebe: Sv. Peter. — Mlinarica. — Janez, kovač. — Miha, tesar. — Lipe, drvar. — Krčmarica. — Činkovec, kmet. — Grobnik. — Mizar. — Birič. — Deklica.

I. dejanje.

(Krčma. Pri eni mizi sedijo pri svojih vrčkah: Janez, kovač, in Miha, tesar. Mlinarica žalostna prihaja k mizi; krčmarica je na nasprotni strani.)

1. prizor.

Kovač (ponujajoč mlinarici vrček.) No, mlinarica, pij vendar, kaj ti zdaj pomaga tvoja žalost? Tvoje dekle je Bog vzel k sebi.

Mlinarica (vsede se na prazni stol). Dà, to je ravno, da sem tako žalostna; toliko sem molila, da bi mi Bog ohranil otroka in enkrat smo že v resnici mislili, da je okreval, oh, kako smo bili veseli. — Toda naglo je bilo drugače; naenkrat je bilo zmirom hujše in hujše — vedno se pravi ta ljubi, usmiljeni Bog, ali nasproti meni ni bil usmiljen in ljub.

Tesar. Glej, pa vendar je bil. Tvoja Franjica je zdaj v nebesih pri angelcih in to vendar ni nobena neusmiljenost od Boga; to je milost; kdo vé, kaj bi še bilo iz tega otroka!

Mlinarica. Oh, ta bi bila že pridna; dà, za to bi bila že jaz skrbela; ali kaj pomaga toliko govorjenja — bodem žalost zapila (pije).

Krčmarica (pride k mizi). Ali smem še enkrat natočiti?

Mlinarica (odstavljaajoč vrček). Ah, meni ničesar ne diši. Žalosti, da mi je moje edino dekle umrlo, ne bom pozabila celo svoje življenje.

Krčmarica. To je seveda grenko; toda nisi-li slišala, kaj se je te dni v Dobji vasi zgodilo? Kovač. Tam se je bojda sv. Peter pokazal. Tesar. In nekega mrliča je k življenju obudil, katerega so že hoteli nesti na pokopališče.

Mlinarica. Eh, pojte, pojte s takimi čenčami! Krčmarica. To niso nobene čenče, mlinarica; že moj rajni dedek so mi pripovedovali, da pride sv. Peter vsakih 100 let na zemljo, da bi povsod pomagal in blagoslovil, kjer je pomoči in blagoslova treba.

Mlinarica. Kje bi pa tega treba ne bilo? Kovač. Veš kaj, mlinarica? Poiščimo sv. Petra; daleč ne bo, ko je še le v Dobjivasi bil.

Tesar. Prav imaš, Janez, ali mlinarica mora tudi z nami.

Mlinarica. Kaj pa bom zraven počela? Krčmarica. To je vprašanje! Prosila boš svetega moža, da ti tvojo Franjico zopet obudi k življenju, ali pa tebe potolaži z nebesko tolažbo.

Mlinarica. Jaz naj prosim? Kovač. No, ali si tako prevzetna mlinarica? Saj itak vemo, da mlinarica ne prosi rada!

Tesar. Poskusiti se more. Krčmarica. Ali pa pusti in pokoplji Franjico v božjem imenu.

Mlinarica. Mrliča k življenju obuditi, — kdo pa je kaj takega slišal? Ljudje bi se mi morali smejati, ako bi kaj takega zahtevala.

Kovač. Zakaj pa? Ako Bog kakšnega svetnika iz nebes pošlje, ne pošlje ga ljudem v zasmeh, ampak v pomoč!

Mlinarica. Ne, ne, za norca me ljudje ne smejo imeti; moja Franjica je umrla in je mrtva in tu ne more pomagati noben svetnik in nobena prošnja. Ne govorite več o tem. Zdaj grem h gospodu župniku napovedat pogreb (vstane). Vsaj lep pogreb mora moja Franjica imeti. (Odide. Vsi vstanejo.)

2. prizor.

Krčmarica. Ali ste že kdaj videli tako trmasto žensko, kakor je mlinarica?

Kovač. Sicer je tako pridna in bogaboječa ženska.

Tesar. To pa je res! — Zdaj pač nima drugega v glavi kakor žalost po svojem edinem otroku.

Kovač. To je pač hud udarec. Krčmarica (gleda skozi okno). Poglejte no!

Kovač. Za božjo voljo! Kdo pa je to? Tesar. Ne bo nihče drug kakor oni sveti mož iz Dobjevasi, sv. Peter.

Krčmarica. Oh, moj Bog! gre k moji hiši, le da bi bilo vse v redu!

Kovač. Je že tu!

3. prizor.

Sv. Peter (vstopi). Mir Gospodov bodi z vami! Krčmarica. Bog daj! (Za se:) Človek niti ne vé, kaj bi na to odgovoril.

Kovač. Bog vas živi, gospod! Tesar. Bog daj srečo!

Peter (h krčmarici). Ali ste vi, gospodinja v tej hiši?

postopal čisto strankarsko in je na posameznike pritiskal z obljubami in neresničnimi poročili.
Št. Jakob v Rožu, dné 1. jan. 1902.

J. Paul,
predsednik podružnice.

Predlog je bil sprejet z burnim odobravanjem — in brzovjav je zletel takoj v Celovec.

Cvet in sad ponemčevalnih šol.

Vrli dopis iz Lipe v „Miru“ št. 49. od dné 5. dec. me je nagnil in „poročilo“ o razgovoru v državnem zboru gledé slovenskega vseučilišča v „Kärntner Zeitung“ od dné 8. dec. me je celo podkurilo, da spolnim namen, ki ga že dolgo nosim v srcu. Najprej si dovolim malo opombo. Državni poslanci nemški so, kakor smo to tudi od drugih ljudij vajeni, zabavljali Slovence, češ, da niso dosti izomikan národ in torej nesposobni, da bi imeli svoje visoke šole. Poslanec Pommer pa je neslano smešil „popačeni“ slovenski jezik. „Kärnt. Ztg.“ nam poroča o tem. Graški „Volksblatt“ od dné 7. dec. tega ni natisnil, pač pa je natisnil izvrstni govor Začkov za slovensko univerzo. Mislil sem si: Nemci v Gradcu imajo več pameti nego drugod. Ali zaslužijo Slovenci, ki jih Nemci od vseh stranij pritiskajo in tudi od zgoraj s silo ponemčujejo, pa jim še prvih (elementarnih) šol, t. j. pogojev izomike ne privoščejo — ali zaslužijo ti ubogi Slovenci zavoljo spačenega jezika smešenje, ali pa Nemci, ki jih ponemčujejo, potem pa sramotijo, za tako surovost ostro grajo?? Pačenje slovenskega jezika nam gotovo mrzi in v dušo reže, a smešiti ga nimajo pravice taki ljudje, kateri nam še pravice do národnih šol pripoznati nečejo, ali vsaj nič ne storijo, da bi jih mi dobili. Ali bi ne morali hvaliti slovensko ljudstvo, naše vojake, kuharice, šolarje, ki tako radi poberejo in zapomnijo vsako nemško besedo?

Če nas pa zaradi slabe slovenščine sramotijo, recimo: To je vaše delo, sad tisočletnega ponemčevanja, sad slavnih vaših šol, katere imenujete — uzorne. Če niste z našim napredkom zadovoljni, recite: vi ste slabi učenci, ne znate nemški ne slovenski, z nemško šolo nič ne opravimo z vami, takega sadu šol se sramujemo. Pač res, vas Nemce in ponemčevalce bodi sram! Več kot enega jih je že sramotenje slovenščine spameovalo, da so postali odločni národnjaki. Ako zapeljivec s sladkimi obljubami dekle zmoti in se mu potem roga, posmehuje, je dekle pač noro, ako zapeljivcu ne pokaže — rog. Dà, roge bi morali pokazati vsi zapeljani Slovenci, ki so verjeli, da je nemščina za Slovence najvišje, kar je na svetu, prava blaženost, pa vidijo, da si „njih prijatelji“ norce delajo iz njih zavoljo nemškutarije. Francoski otroci imajo francoske šole, laški laške, nemški se v šolah nemško učijo; dajte tudi nam šole, da se bodo otroci v njih prave slovenščine učili! Neolikano, surovo je reveže zasramovati. Še pogani so zamerili cesarju Julijanu, ker je kristjanom šole prepovedal; zdelo se jim je to surovo. Ravno taka surovost je slovenskemu národu očitati, da ni omikan, če se mu pravih (národnih) šol ne dá.

Evo moj namen! Bili smo nekje štirje národnjaki skupaj in se žalostno pogovarjali o hudi rani našega milega národa, ki nas je vse najhujše pekla

v srce: o šoli. Zmenili smo se, naj bi Slovenci, ki imajo žalostne skušnje iz lastnega šolanja, te skušnje objavili in s tem sovražnici in morilki slovenskega národa, „ponemčevalni šoli“, če ne zadali smrtne rane, jej vsaj vtisnili znamenje sramote na čelo. Jaz sam sem slišal že to in ono, kar bi rad objavil, a ker nimam dobrega spomina, spolniti hočem, kar smo sklenili, za svojo osebo in tako začeti. Naj se potrudijo za menoj še drugi! Žalostne skušnje sevé rajši pozabimo, svoje sramote nihče ne vlačí rad na dan, to je res, a jaz mislim: Kaj bi se sramoval, saj nisem jaz kriv! Večina onih, ki so šolo pohajali, se morda samo toliko še spominja šole, kolikor se veseli, da je šole rešena. „Ali je bila dobra ali slaba, kaj mi zdaj mar, — da sem je le rešen!“

Ne tako! Usmilimo se ubogih otrok. Spominjam se, da sem s početka, ko je učitelj še slovensko govoril, imel veselje s šolo, kaplan je celo rekel, da imam „talent“ in je očeta nagovarjal, naj me dá „študirat“. A kmalu, vem, sem veselje zgubil, čeravno sem bil še priden; učilnica bila mi je skozi in skozi mučilnica, bila je — nemška. V nekem malem trgu (velika okolica je vsa slovenska, moj učitelj bil je Nemeč) nam je učitelj dal kot nalogo: „Zu Mantua in Banden Andreas Hofer war.“ Jaz sem bil od narave tako „zapet“, da se nisem hotel na pamet učiti, če besed in stavkov nisem razumel. Mislil sem: Da bi le vedel, kje je tisto: „In Banden“. Sploh pa sem v otročji priprostosti mislil, da učitelj le Nemečem naklada, ker je le z Nemci govoril, ne z menoj Slovence — po resnici moram reči, da večinoma vsaj sploh vedel nisem, kaj se je naložilo, če mi ni kateri učenec slovensko raztolmačil učiteljevega govorjenja. Sedel sem v šoli, kakor da hodim v arest ali pa „inšpicirat“, kaj drugi delajo; pouk me ni nič skrbel, nisem vedel, zakaj sem zraven. Da sem res bil tako „nedolžen“, je pokazala prihodnja nemška ura. Učitelj me pokliče in veli, naj povem pesem. Namignili so sočutno učenci, da sem lože razumel, kaj hoče. Jaz vstanem, pa ves začuden, zakaj mene vpraša, nisem mislil, da me bo motil v sladkem miru. Učiteljica, ki je poučevala pred učiteljem, me je bila nekaterikrat vprašala; ko sem pa vselej korajžno poskočil in krepko odgovoril, kakor me je starejša sestra, že „Nemka“, bila poučila: „Niks vršanden“, in sem pri „Landkarti“ le v zid strmel kazoč s tem, da ne razumem ničesar, kaj delajo in imajo v šoli, me je za vselej pustila pri miru. Novi učitelj me pa spet vpraša. „Veršte niks“ sem boječe odgovoril in mislil, da bo dobro. A takrat me je učitelj zaprl. Stric moj, ki me je bil k sebi vzela, da bi se nemški učil, pride k učitelju po meni vprašati, ta me pa toži — kar sem doma izvedel — da sem len pa „trocig“. Stric me je hotel zagovarjati, češ, da sem Slovenec in ne znam nemško, torej se ne morem kar pesem naučiti. A očitanje, da sem „trocig“, ga je poparilo, jaz pa sem študiral, kje, kedaj in kako sem bil „trocig“, pa nisem iztuhtal. Ker sem povedal, da ne razumem, sem bil uporen! Uboge sirote so slovenski otroci, če se tako dela z njimi! Ali naj tisti, ki govoriti smejo, vse mučenje ubogih otrok mirno gledajo?

„Mene je minulo, kaj se bom jaz vtikal,“ to ni možka beseda. Ni dosti pameti dopovedati ali

dokazati, da šola, ki ni národna, ni prava; vzbuditi moremo še usmiljenje v srcu. Ko sem bil pred 7 leti v laškem Tridentu (mesto s par tisočimi prebivalci več kot v Celovecu), sem se seznanil z „nemškim kaplanom“. Da se skrbi Nemečem za nemškega duhovnika, je le hvale vredno, če bi bilo tudi le samo par Nemečev. Bil sem letos v Gradcu. Gradec je več kot petkrat tako velik kot Trident, mnogo tisočev Slovencev živi v njem, a ni cerkve, ni duhovnika za Slovence namenjenega! Samo pri usmiljenih bratih je za vojake slovenska kratka pridiga. To nas v srce boli. Čudno se mi je v Tridentu zdelo, da imajo Nemci nemško gimnazijo. Sicer naj jo imajo, hočem le reči, da za Nemce se skrbi tudi tam, kjer jih je malo, za Slovence pa še tam ne, kjer jih je veliko! Dokazoval sem župniku Nemeču, pravičnemu možu, da za slovenske otroke, tudi večje, ni tako dobro, ako nemško pridigo, nemški pouk o veri poslušajo, kakor če ga poslušajo v domači slovenščini. Prav imate, pravi; a drugi, ki ni slovenski njegov materni jezik, tega ne bo hotel potrditi (t. j. da je slovenščina boljša kot njegova nemščina). Nemeč vé pravice svojega materinega jezika ceniti, toda za nas nima enakega srca. Recimo, da vladamo mi Slovenci na Koroskem in silimo otroke Nemečev v svoje slovenske šole, kakor sedaj Nemci naše, ali mislite, da bodo Nemci to trpeli? Kaj še! (Konec sledi.)

Deželni zbori.

Večina deželnih zborov se je zbrala pred novim letom, da reši proračun za tekoče leto. Koroski deželni zbor ni bil sklican, gotovo, ker nočejo, da bi kdo vladajočo kliko vprašal, kaj je s preosnovno volilnega reda za deželni zbor. Sklenilo se je sicer, vpeljati direktne in tajne volitve, a o potrjenju postavne ni ne duha ne sluha! In da bi se stvar ne mogla na pristojnem mestu, v deželnem zboru, spraviti v razgovor, pa rajši tega kratkomalo ne skličejo!

Kranjski deželni zbor je imel samo eno sejo, in sicer dné 30. dec. Po običajnih pozdravih se je takoj pričela razprava o proračunu za tekoče leto. Pri tem je posl. dr. Šušteršič ostro prijel večino, očital deželnemu odboru pristransko postopanje, in izjavil, da katoliška stranka nima zaupanja do večine deželnega odbora. Med govorom je prišlo do burnih prizorov. Prijemal je tudi vlado, ker deželnim zborom ne dá dosti časa, da bi pravočasno mogli rešiti svoje naloge. Odgovarjalo je dr. Šušteršiču več poslancev. Proračun se je na to sprejel. Katoliško-národní poslanci so interpelirali, zakaj od cesarja še ni bila vsprejeta deputacija, ki jo je bil izvolil že prejšnji deželni zbor in ki je imela posredovati v vseučiliščni zadevi. Poslanec Hribar je predlagal, naj se izvolijo člani v vseučiliški odsek in naj se določi 4000 kron za dvoje strokovnih del. V deželni odbor so bili izvoljeni poslanci Fr. Povše, dr. Ivan Tavčar, Grasselli in dr. Schaffer.

V goriškem deželnem zboru je prišlo tudi v prvi seji do burnih prizorov med slovenskima strankama. Izvolitev poslancev E. Klavžarja (konservativec) in dr. Treo-ta (liberalce) se ni priznala. V deželni odbor sta izmed Slovencev izvoljena prof. dr. Gregorčič in Berbuč.

V štajerski deželni zbor tudi tokrat ni bilo slovenskih poslancev. Bili sta samo dve seji. Deželni proračun izkazuje 20.464.908 K potrebnin ter 10.726.273 kron pokritja, tedaj primanjkuje 9.739.635 K, za 639.174 K več nego v tekočem letu.

V gališkem deželnem zboru je knez Czar-torijsky v imenu vseh poljskih poslancev prečital izjavo, s katero se ostro obsoja prusko nasilstvo v vrešenski zadevi. V Nemčiji so silno razkačeni, da vlada te izjave ni zavrnila. Sevé, Nemečem je dovoljeno pošiljati lutrovske pastorge v Avstrijo, da tu hujskajo zoper državo samo, Slovan pa naj niti sočutja ne sme pokazati do tako krivično tlačenihi krvnih bratov. — V češkem deželnem zboru je predlagal posl. Šamanek, naj se v vse srednje šole s češkim učnim jezikom uvede obvezni pouk ruskega jezika. — V moravskem deželnem zboru je predlagal krščansko-socijalni poslanec Neunteufel, naj se za deželni zbor vpeljejo direktne in tajne volitve. Liberalci so vrgli ta predlog kratkomalo pod klop. So pač povsod enaki!

Dopisi.

Št. Jakob v Rožu. (Igra. — Koncert.) Na podružničnem shodu v „Národnem domu“ na novega leta dan smo po resnem razgovoru o št.-Jakobski šoli imeli kaj prijetno zabavo, prav po mestnem: igro, gledališče in pa koncert na gosli, kakoršnega bi tudi v mestu, kjer ste bolj razvajeni, z veseljem poslušali. Igra je bila: „Svoji k svojim!“ — prav primerna za naše razmere, posebno še, ker je znani rojak Rutar, ki je imel glavno ulogo župana, ob koncu vpletel v govor našo slovensko šolo, navdušeno povdarjajoč: Slovenci! Svoji k svojim!

Krčmarica. Dà, dà!

Peter (položi klobuk in palico na mizo).

Krčmarica. (Za se:) Ne vem, kako bi ga nagovorila, gre mu brzokone taka čast, kakoršna našemu gospodu župniku; bom pač poskusila. (Glasno:) Kaj ukazuje, velečastiti gospod?

Peter. V sosedni vasi so mi dobri ljudje darovali mlado jagnje; bodite tako dobri, specite ga, in ti-le možje bodo moji gostje; mislim, da nam bo teknilo. (Proti drugim:) Ali hočete z menoj jesti?

Kovač. Dà, ako dovolite.

Tesar. Kakšna čast! Tu ne smemo odreči.

Peter. Tako je prav; krčmarica, ali ste slišali? Takoj zakolite jagnje, pustil sem ga v veži z zvezanimi nogami. Tam ga najdete.

Krčmarica. Precej bode vse pripravljeno. Prosim le malo potrpljenja! To bode pečenka, kakoršne v tej hiši še ni bilo. (Hoče oditi.)

4. prizor.

Drvar Lipe (pride ji naproti in jo pomika nazaj). Juhe! krčmarica, tu ostanite, pravim, poslušajte ter na mizo nosite!

Krčmarica. Pojdi spoti, Lipe, ne utegnem zdaj poslušati tvojih šal.

Lipe (kaže srebrn goldinar.) Nobene šale, poglejte, ali ga poznate? To gledate — kaj? To je čisto novi goldinar; tega pustim pri vas; ali za-nj hočem kaj posebno dobrega jesti in cela družba tukaj zbrana . . .

Krčmarica (seže mu v besedo). Lipe, ali ne vidiš, kakšnega odličnega gosta imamo? Pusti me! (Odide.)

5. prizor.

Lipe. Ah, kdo pa je ta gospod? Lepo prosim za oprostenje!

Peter. Kaj naj ti oprostim?

Lipe. Da sem semkaj pridrvil tako brez vseh ozirov; sem pa tako vesel danes.

Peter. Veselo srce ugaja Bogu in ljudem.

Lipe. Tako pravim tudi jaz. Prihajam naravnost od neke ženitnine, kjer sem malo pomagal streči za to sem dobil cel nov goldinar, ali to ni veselje?

Kovač. Človek se mora sramovati Lipetovega čvekanja.

Tesar. Pojdi Lipe, danes se ti nekako meša v glavi, glej, da odideš.

Peter. Le pustite ga!

Lipe. Takoj bodete govorili drugače, kedar rečem: Za ta denar mora krčmarica napraviti pečenko in vidva sta povabljeni, in le-ta tuji gospod tudi, ako mu Lipe ni preboren.

Peter. Prava ljubezen ne dela razločka med bogatim in ubogim, toda, predragi prijatelj, tvoje vabilo prihaja že prepozno.

Lipe. Pozno? Kako pa to?

Kovač. Dà, Lipe. Gospod nas je ravno zdaj povabil na južino.

Tesar. In v kuhinji se že peče za nas tri jagnje.

Peter. Tako je; jaz pa mislim, da kjer trije jedó, se tudi četrti najé. Zató te prosim, tudi ti se udeleži naše južine. (Dalje sledi.)

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Držimo se naše slovenske šole in nikar je ne puščajmo! Zelo dobro držala se je tudi nevesta Jeta; posebno je ugajala, ko je tako odločno ugovarjala proti nazivanju: gospodična. „Kaj, jaz gospodična? Gospodična z metlo in...“ Da bi se pač jednako obnašala vsa slovenska dekleta! Pa žalibog: premnogim „gospodična“ vedno bolj lezo v glavo in v obleko, tem manj pa jim ugaja metla. Slovensko to ni. Tu imam že rajši kmetško Jeto. Kaj ne, igralci, ob drugi priložnosti se zopet vidimo! Za takrat bodemo pa bolj poskrbeli, da nas ne bode motil ropot po stopnicah. — Pa tudi koncert smo imeli, koncert naših rojakov-domačinov. Gosp. Franc Rauter, p. d. Trlovčnikov na Vazah, sedaj učenec na višji pevski šoli na Dunaju, združil je, kakor že lani enkrat, tudi letos, nekaj domačih fantov, ki so igrali z veliko spretnostjo. Med drugimi točkami bile so tudi tri ali štiri skladbe Franceta Rauterja samega, ena: valček iz Rožne doline, ki je tako ugajala, da so jo morali ponavljati. Skladba je jako imenitna ter dela čast našemu nadarjenemu rojaku. Le tako naprej! Zares, mi smo mi, Rožani, in ni ga nam para! Najprisrčnejša hvala mlademu umetniku in tudi onim, ki so mu pomagali! Želimo, da bi nas ne pozabil ter nam kmalu zopet pokazal svojo spretnost!

Skofiče ob vrbskem jezeru. (Osnovalni shod posojilnice za Skofiče, Logovas, Otok in Št. Ilj.) Dober sad so obrodile državno-zborske volitve lanskega leta, pri katerih so v Skofičah v peti kuriji volili liberalno ali nemškonicionalno. Ne le, da so se še tisti dan popoldne v četrti kuriji volili naši kmetje, ampak mesec pozneje smo dobili v zanesljive naše roke občinski in krajni šolski svet. Krona vsemu pa je zdaj posojilnica, katero smo ustanovili na Št. Janževo v Skofičah. Nad petdeset kmetov se je zbralo k osnovalnemu shodu v gostilni pri Krištofu. Domači g. župnik je pozdravil zborovalce in poudarjal v kratkem govoru z ozirom na domače in krajevne razmere, da je posojilnica za nas potrebna in koristna. Nato je gosp. vikar Val. Podgorc iz Celovca v eno uro trajajočem, zelo zanimivem govoru razpravljal zgodovino posojilnic, njih namen, korist, dobre in slabe strani kakor njih uravnavo, ter nam konečno prebral in razložil pravila naše bodoče posojilnice. Naša posojilnica bode hčer celovške slovenske posojilnice. Kakor dobra mati skrbi za svojo hčerko, tako bode nam celovška posojilnica plačala vse stroške za osnivanje naše posojilnice, kakor tudi založno blagajno in knjige. Za vse to, kakor tudi za lep pouk pri osnovalnem shodu smo hvalo dolžni neumornemu, delavnemu gospodu vikarju Podgorcu. Bodi mu na tem mestu za njegov mnogoteri trud in pisarije izrečena prisrčna zahvala! Za načelnika je izvoljen župan g. Matija Koban. Odborniki so: Anton Čezar p. d. Janež; Miha Obilčnik p. d. Widrih; Jože Toff p. d. Brun; Tom. Bukš p. d. Bukš; Šim. Aleš p. d. Požaričnik; Jože Wister p. d. Fili; Karol Majerhofer p. d. Krajnc; za načelnikovega namestnika: Mat. Kopajnik p. d. Krištof; za nadzornike so izvoljeni: Jakob Perdahar p. d. Žederman, Jožef Sima p. d. Manažnik; Miha Schleicher, občinski tajnik; Franc Schütz p. d. Kovač; za pregledovalca računov: č. g. župnika Jožef Peterman in Anton Žak; za knjigovodjo in tajnika: č. g. Štef. Singer. — Bog blagoslovi započeto delo, — le krepko naprej!

Lipa nad Vrbo. („Fortšrit“ je vendar potreben). To se razvidi iz sledečega. Fantu, ki je obiskoval celih 8 let našo šolo, naročim, da mi izračuni to-le: Prodaj sem živinče za 180 kron! plačati imam davka 20 kron; občinskih doklad 17 kron. Koliko denarja mi bo še ostalo? — Račun mi je napravil v moje največje veselje prav izvrstno, da mi ostane namreč še 217 kron. Tu sem si mislil: pogledj, koliko je „Fortšrit“ vreden; otroci, ki hodijo osem let v šolo, že toliko znajo in so čudno pametni, ker ne bodo več nosili v davkarijo denarja, ampak vsak mesec pojdejo tje in spravili bodo gotovo svoto v žep. Potem bodo naši potomci vendar lahko gospodarili; samo eno vprašanje je še: ali bo tudi davkar z ovim računom zadovoljen. Kako je „fortšrit“ potreben, razvidi iz navedenega vsak, če ima le za koruzno zrno zdravih možganov!

Škocijan. (Razno.) Kvaterni teden, ko so pri nas obiskani cerkveni shodi radi altarja sv. križa, je naše ljudstvo v velikem številu opravilo adventno spoved. Udeležba je bila velika tudi iz sosednih far. Vsakega pametnega človeka pa mora veseliti, da so posebno naši slovenski mladeniči in dekleta v obilnem številu pristopili k mizi Gospodovi. — Dne 21. dec. je naš občespoštovani gospod nadučitelj praznoval svoj god. Naš novi mladeniški slovenski pevski zbor mu je pri tej priliki zapel par lepih pesmij za podoknico. Skazal mu je s tem v imenu škocijanskih faranov svojo ljubezen in spoštovanje, ki ga uživa med nami. Gospod nadučitelj že čez 50 let marljivo opravlja dolžnosti svojega stanu. Prav težko nam bode, ko se enkrat poslovi od nas, katerim je bil vzgleden učitelj čez 20 let. — Čast komur čast! Tako tudi klobuk doli pred našimi pevci mladeniči, ki se postavljajo imenitno. Nastopili so tudi že v cerkvi. Na sveto noč pri polnočnici so se njihovi mogočni glasovi po lepi in prostorni cerkvi škocijanski razlegali, da je bilo kaj. Prav izvrstno so tudi rešili svojo čast na sveti dan pri podružnični cerkvi sv. Marka. Naše ljudstvo, naši stariši so veseli nad svojimi sinovi in tudi oni smejo biti ponosni na svoje vspehe. V kratkem jih zopet slišimo pri zborovanju naše Ciril in Metodove podružnice; priredi se dne 26. januarja! Tudi naš mlajši zarod se briga in zanima za pošteno slovensko veselje in nam priredi, če Bog da srečo, tedaj kratkočasno gledališčno igro. Zato pa pridite dne 26. tega meseca k nam v velikem številu; ne bode vam žal. Na veselo svidenje!

Velikovec. (Še nekaj o naši božičnici.) Letošnja božičnica živi po velikanski darežljivosti koroških slovenskih rodoljubov, po sijajni njeni izvršitvi ob ogromni udeležbi vseh slojev našega naroda kot svetla zvezda v našem narodnem življenju. Zamotane in žalostne razmere naše države in premoč naših narodnih nasprotnikov navdale so marsikaterega naših rodoljubov z obupnostjo, tako da je, obupajoč ob boljši prihodnosti našega naroda, vrigel puško v koruzo in jel opuščati nadaljno borbo za narodne pravice. Ali bomo mi ostali rodoljubi udali se enaki obupnosti? Nikdar, nikakor ne! Čujmo, kaj pripoveduje pesnik v prekrasni pesmi „Triglav“, kojo so naši otroci pri letošnji božičnici tako navdušeno peli, o slovanskem veličastnem gorskem velikanu. „Videl je zgodbo Sloven'je otrok“, videl je dolgotrajne vojske Slovencev s krutimi Turki, videl je razne nadloge, ki so trle naš narod. Ali v tolažbo vsem pravim rodoljubom navaja pesnik, da so vsi sovražniki našega naroda preminuli, a narod pa je ostal.

Vse je vihar razdjal,
Národ pa zmíraj stal.“
Radi tega uvažujmo, kar poje pesnik ob koncu narodne pesmi:

„Da višje dolžnosti in slavnejše ni,
Kot za domovja čast
Blagor in srečno rast
Delati, dokler naš Triglav stoji.“

V tem oziru daje nam najlepši izgled vedno ob dobrih kakor ob slabih dneh neumorno za naš narod delujoča naša dična družba sv. Cirila in Metoda. Med tem, ko so druge družbe bolj potihnele, naša šolska družba po svojih številnih podružnicah po naši deželi vsako leto brez prenehanja zboruje, vzdržuje šolsko vprašanje na dnevnem redu in navdušuje naše ljudstvo za ljubezen za naš mili slovenski jezik. Da se tudi ob neugodnih splošnih javnih razmerah nekaj doseže, ako se neumorno naprej deluje, je najsijajnejši dokaz lepi napredek in razvoj naše „Národne šole“. Največje hvale dolžuje tedaj naš narod istim vzornim našim rodoljubom, ki na raznih podružničnih shodih z največjo požrtvovalnostjo kot govorniki nastopajo, prirejajo našemu ljudstvu poštene narodne veselice in tako našo prekoristno šolsko družbo tudi na Koroškem po koncu vzdržujejo. Da so se pa v tem rodoljubnem delu starejšim skušenim rodoljubom zdaj pogumno pridružili brezizjemno tudi mladi slovenski rodoljubi, to nas navdaja z veselo nado do boljše prihodnosti našega naroda. V proslavo onega neumrljivega duha iskrenega slovenskega rodoljubja, ki nam vzbuja vedno novih delavcev na narodnem polju, končam svoj dopis z besedami narodne pesmi: Živi, živi duh slovenski,
Bodi živ na veke!“

Dobrlavas. (Pretep.) Žalosten sprevod se je pomikal dne 28. dec. popoldne proti pokopališču; nesli smo k pogrebu moža, ki je bil žrtva pijančevanja in divje surovosti. Dne 26. dec. bilo je več gostov v gostilni pri Puserju, med njimi tudi trije delavci od železnice. Že je ura odbila polnoč, ko nastane z onimi delavci nek prepír. Ko je gostilničar to videl, požene goste iz hiše. Zunaj so se menda razburjeni gostje nekoliko pomirili, ker so si podali vsi roke in so si voščili „lahko noč“. Tudi nadhlapec (majar) v samostanu, 47 let stari Jožef Širnik poda enemu od delavcev roko, a ta ga tedaj z nožem sune v roko. Delavci so se podali proti Goselnovasi in občinski sluga jih je spremljal skozi vas. Pa imeti so morali gotovo slab namen, ker niso šli takoj domu. Čez nekaj časa gre namreč na roki precej močno ranjeni nadhlapec z nekim spremljevalcem za njimi. Ko prideta na konec vasi, najdeta tam one delavce in pretep se je začel. Kmalu je ležal nadhlapec smrtno ranjen na tleh; dobil je z nožem globoko rano v vrat in veliko rano v rebra. Takoj je obležal mrtev. Tudi njegovega spremljevalca bi bili pobili, a ta se jim je umaknil. Med tem so prihiteli drugi, a bilo je prepozno. Enega delavca so tako premlatili, da še sedaj v zaporu ne more vstati, ampak si tam prevroč kri hladi. Zgodil se je pretep ob 1. uri popoldni. Kmalu na to je prišlo še kakih 10 delavcev iz Goselnevasi; le dobro, da so bili že orožniki navzoči. Ti so jih zavrnil, sicer bi se bilo

lahko pričelo grozno klanje. — Eden od treh delavcev, ki so pretep začeli, neki nadzornik pri delavcih, je tedaj kar zginil. Dobili so pa v njegovem stanovanju stegnen nož in krvavo obleko. Lahko mogoče, da ga je on zabodel in potem zbežal in poklical one delavce iz Goselnevasi. Oni pa, o katerem se misli, da je nadhlapca zabodel, pravi, da ga ni in da sploh ne vé, zakaj je v zaporu. Sodnija bo že resnico dognala. Cela reč pa je bila, kakor se iz vsega spozna, nameravana. Kajti ravno oni nadzornik se je pri Puserju hvalil, da ima več denarja kakor vsi skupaj, in morda ravno s tem je hotel povzročiti kak pretep. Ko bi se noč porabila v to, za kar jo je Bog vstvaril, namreč za spanje, bi izostale nesreče, ki navdajajo celo okolico z grozo in strahom.

Smarjeta pri Pliberku. (Šola. — „Štajerc“.) Dobimo menda novo šolo, katera se ima začeti že prihodnjo spomlad v neki najeti hiši. Kaj nam nova šola prinese — kdo vé? Ali pošljejo tudi nam nemškega učitelja, da bo po čisto slovenski Smarjeti trosil seme nemščine, razširjal slabe liste, kakor se godi na toliko drugih krajih? Že se vsiljuje „Štajerc“, tudi nam, z namenom, da bi očrnil pred nami duhovnike, jim vzel dobro ime in odtujil ljudstvo pravi veri ter narodnosti slovenski. A ne dajte se zapeljati, ostanite zvesti svoji veri, svoji materni besedi! Tako kliče zlasti vam slovenski mladeniči *kmetški fant*.

Prevalje. (Igra.) Tukajšnje katoliško delavsko društvo je priredilo na praznik sv. Štefana svojo redno mesečno zborovanje. Čeravno je bilo skrajno neugodno vreme, je bila cela dvorana natlačena poslušalcev. Napovedana igra namreč jih je privlekla toliko. Mladi prevaljski diletantje so vprizorili šaljivo igro: „Kmet Herod“. Največ zanimanja in smeha so povzročili nastopi kmeta Gašperja, njegovega prvega hlapca in doktorja. Ker se je ta prvi poskus tako vrlo obnesel, ter povzročil toliko obiska, zabave in smeha, bomo kmalu pričeli drugi poskus. Farski fantje in dekleta, kmalu bomo vas potegnili na — oder. Boljše je še sukati se na deskah, „ki svet pomenijo“, kakor pa sukati se na deskah, krog katerih ima hudič svoj rep zavit.

Guštanj. (Razno.) Preteklo leto porodilo se je v naši fari 60 otrok, med njimi 49 zakonskih in 11 nezakonskih. Umrlo je 50 oseb. — Dne 30. decembra se je obesila Telcerjeva natakara. Vzrok je bila baje nesrečna ljubezen. Obesila se je v dimniku. Ravno tedaj so ometali dimnik. Neki mož jo je zapazil, ko je še mahala z rokama okoli sebe, a se je tako prestrašil, da je strahu padel na tla. Potem pa je letel klicat gospodinjo, namesto da bi bil prezel vrv in tako rešil nesrečnico. — Dela imajo tukajšnji fužinski delavci dovolj. Akoravno se od drugih fužin čuje, da letos dela primanjkuje, se to vendar pri nas ne zgodi. Krogelj za topove (kanone) izdelajo tukaj vsako leto na stotine. Pošiljajo jih v Pulj. Celo v inozemstvo se potem iz Pulja pošiljajo. Pri izdelovanju krogelj delavci primeroma največ zaslužijo. Sploh pa so tukajšnji delavci še precej dobro plačani, ako pomislimo, kako hudo jim preti v drugih krajih. Seveda gre vse na fužine delat in kmet ne dobi poslov. Močnih hlapcev na kmetih skoro ni več najti.

Guštanj. (V slovo.) Naš učitelj, g. Jos. Böhm, odhaja v Volšberk. Imenovan je Okrajnim šolskim nadzornikom. Akoravno je trd Nemec iz Šlezije, se je vendar veliko bolj prikupil slovenskim kmetom, kakor marsikateri nemčurček, katerega je rodila slovenska mati. Poznal je težave in skrbi kmetškega stanu, kajti bil je sam kmetovalec. Za sadjerejo se je jako pobrigal in marsikateremu kmetu je nasadil dreves. Bil je spreten učitelj in bi bil gotovo žel sijajnih uspehov, ako ne bi bila naša šola tako neumno uravnana. V vseh štirih razredih se namreč pičice ne učijo slovenski otroci materinega jezika.

Tolsti Vrh. (Tehtnica. — Šola.) Naša občina si je postavila že jeseni novo tehtnico za živino in težko blago. Kmetje imajo tehtnico kar pred nosom in ni jim treba goniti živine na fužine, kjer je zasebna tehtnica. Seveda to gospodom na fužinah ni prav. A čemu nositi drugam denar? Ko je na sejmov dan naš gospod občinski tajnik tehtal živino, je šel mimo neki „gospod od zgoraj“ v spremstvu nekega fužinskega uradnika. Takoj se zadere ta „gospod od zgoraj“, da se mora takoj ustaviti tehtanje, češ, da občina še nima dovoljenja (licence). A občinski tajnik je odgovoril, da so na fužinah že leta in leta tehtali, pa tudi niso imeli dovoljenja; vsaj njemu to ni znano, da bi ga imeli. Sploh pa je občina že prosila za dovoljenje in vlada je celo ukazala, da si naj občine, katere to zmorejo, priskrbijo lastne tehtnice. Tako je na sejmov dan naš občinski tajnik tema gospodom usta zamašil. — Za slovensko šolo se že leta in leta borimo, a doslej brez uspeha. Če bi bila na Dobrijah ali gori na Tolstem Vrhu kje, bi jo nam baje dali. Le v Guštanju in blizu Guštanja ne sme stati, ker bi bilo menda to nevarno za nemški (?)

značaj Guštanja. Pa še reci kdo, da nismo — pristni Nemci!

Novičar.

Na Koroškem.

Novi volilni red — ni potrjen. Listi poročajo, da postava gledé novega volilnega reda za koroški deželni zbor ni dobila najvišjega potrjenja. Ni čuda, ko se je postava tako lahkomisljeno delala. Radovedni smo le, kaj bo storil koroški dež. zbor sedaj, in se li bo potegnil za to, da se vendar enkrat odpravi stara krivica!

Iz uradnega lista. Razpisano je mesto babice na Gozdanjah do 31. jan. — Za šmohorski okraj je do 15. febr. razpisano mesto cestarja.

Duhovske zadeve. Za mestnega kaplana pri sv. Ilju v Celovcu je imenovan dosedanji urednik g. Al. Schader.

Drobiž. V Št. Rupertu ob Celovcu se otvori dné 1. febr. nova orožniška postaja. Orožniška postaja v Rožčici se je otvorila dné 1. jan. Za voditelja je imenovan g. Jur. Karner iz Železne Kaple. — V Rožčici se je otvoril dné 5. t. m. novi hotel. Navzoč je bil tudi železniški minister Wittek, ki si je ogledal dela v predoru. — Dež. hipotečna banka je dala do 1. jan. 1325 posojil v skupnem znesku 6,936.500 kron.

Nove knjige. Nova knjiga „Obrednik za organiste“ nam je prišla v roke, koju je izdal č. g. M. Štrakl v Mariboru. Knjiga bude organistom, cerkvenim pevcom in drugim osebam, katerim je mar za lepo cerkveno petje, zelo dobro služila. Organistom, ki niso večji latinščine, je res težavno tako popevati, kakor želi sv. cerkev, zato je g. Štrakl v tem obredniku zelo dobro v slovenskem jeziku vse natančno razjasnil ter priobčil najpotrebnejše cerkvene napeve: dve maši, nekaj psalmov, responsorije, latinske litanije, vse „Deo gratias“, „Te Deum laudamus“ itd. Vsi koralni napevi so tiskani z navadnimi notami v vijolinskem ključu, tako, da bodo tudi manj večji organisti in tudi cerkveni pevcji brez posebnega znanja stvar lahko razumeli ter pri raznih cerkvenih obredih pravilno popevali. Dodane so tudi določbe lavantinskih sinod o cerkvenem petju in sveti glasbi. Kdor ima torej nalogo, da skrbi in čuva cerkveno glasbo, naj si naroči to v imenovani stroki jako poučljivo in za cerkveno glasbo praktično knjigo. Cena v platno vezani knjigi z rdečo obrezo je s poštino vred 1 K 60 vin. proti predplačilu pri založniku. — Bukvarna Ig. pl. Kleinmayr in F. Bamberg v Ljubljani je izdala knjigo „Avstrijski junaki“, katero je po raznih virih priredil učitelj Jakob Dimnik. Opisano je življenje 20 najslavnejših junakov in vojskovodij avstrijskih. Dodano je tudi nekaj bojnih in junaških pesmij ter 17 podob. Mehko vezana kniga stane 1 K 50 vin., v platno vezana 1 K 80 vin. — Ista bukvarna je izdala tudi Prešernove nemške pesmi. S tem je nekako dopolnjena izdaja Prešernovih poezij, katere je izdala ista bukvarna že prej. Cena drobnemu snopiču je 1 krona.

Zahvala.

Naš rojak, blagorodni gospod Jakob Wang, c. kr. gimnazijski profesor v Beljaku, je blagovolil tukajšnji šoli darovati 100 kron, za kateri veliku dušni božični dar se prav srčno zahvaljuje

v imenu krajnega šolskega sveta:

Janez Treffer, načelnik.

Podkrnosom, dné 26. decembra 1901.

Lepe slovenske razglednice

prodaja

A. Raunecker, knjigotržec v Celovcu
(na novem trgu).

Slovinci! Poslužujte se le slovenskih razglednic!

Loterijske številke od 4. januarja 1902.

Gradec 1 40 78 87 64

Dunaj 63 8 72 22 56

Tržne cene.

V Celovcu, dné 2. januarja 1902.

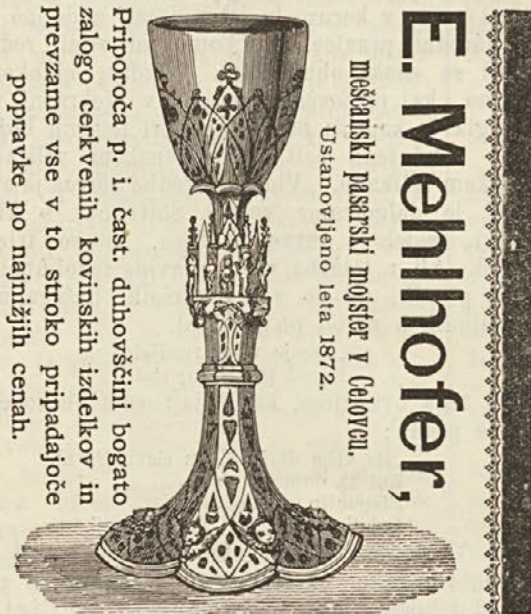
Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	—	—	—	—	— bik
rž . . .	9	24	11	55	— pitane vole
ječmen . . .	—	—	—	—	12 vprežnih volov
oves . . .	5	54	6	92	— junca
turšica . . .	6	70	8	37	65 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	2 telci
proso . . .	—	—	—	—	80 pitanih svinj
fižol, rudeč . . .	—	—	—	—	25 prascev
krompir . . .	2	20	3	58	
ajda . . .	6	77	8	46	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 190 K do 310 K, krave po 160 K do 270 K.

Sladko seno je meterski cent po — K — v do — K — v, kisló seno po 4 K 80 v do 6 K — v, slama po 3 K 60 v do 4 K 40 v.

Promet je bil slab.

NAZNANILA.

E. Meinhof,
mešanski pasarski mojster v Celovcu.
Ustanovljeno leta 1872.

Priporočá p. i. čast. duhovščini bogato zalogo cerkvenih kovinskih izdelkov in prevzame vse v to stroko pripadajoče popravke po najnižjih cenah.

Učenca

sprejme takoj v svojo trgovino

Peter Merlin,

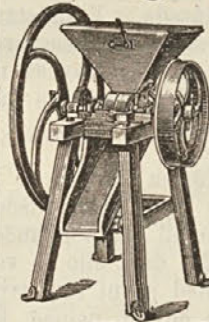
„pri zlati krogli“ v Celovcu.

Kovačnica

s kuhinjo in dvema sobama, na lepem kraju pri farni cerkvi v Domačalah in ob občinskem potu ležeča, se dá za več let v najem. Več pové Janez Šturm p. d. Nemeč v Hovčah, pošta in železniška postaja Podravlje (Föderlach) na Koroškem.

Najnovejši stroji za prirejanje krme

za zimsko krmljenje po hlevih.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinci za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „AGRIKOLA“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperu iz deluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sođr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Srčno voščilo

k

novemu letu!

Novo leto mi daje zaželjeno priložnost, da se vsem svojim prijateljem in znancem po tem potu za meni izkazano naklonjenost najtopleje zahvalim, proseč jih, da mi blagovolijo isto ohraniti tudi še nadalje.

Z odličnim spoštovanjem

Pavel Rebič,

v Celovcu, Südbahngürtel šte. 10.,

pooblaščen zastopnik c. k. izj. priv. tovarne kmetijskih strojev Ph. Mayfarth in dr. na Dunaju.

Častna izjava.

Jaz podpisani Jernej Modrič, cerkovenik v Hodišah, obžalujem, da sem gospoda Franca Brinskela, poštarja v Hodišah, s tem razžalil na časti, da sem raznesel krivično govorico, da je gospod Franc Brinskele neopravičeno list odprl. Zato prosim za odpuščenje in vzamem na znanje, da je Franc Brinskele vsled tega proti meni tožbo zaradi razžaljenja časti umaknil.

Celovec, dné 27. decembra 1901.

Jernej Modrič.

Nove litanije

presv. Srca Jezusovega

s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu se dobivajo v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu. 25 komadov stane 45 kr. (poština 5 kr.); 50 komadov 80 kr. (poština 10 kr.); 100 komadov 1 gl. 40 kr. (pošt. 15 kr.)

Mladenič,

vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, spreten stenograf, kateri je več let deloval v odvetniški pisarni, želi nastopiti službo občinskega tajnika v kraju na Koroškem, kjer bi uradoval tudi pri kaki posojilnici. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov pové uredništvo „Mira“.

Službo cerkovnika

išče samski mož, 30 let star tkalec, ki je več tudi dela na polju in oskrbuje že več let cerkveniškopravila ter je zmožen slovenskega in nemškega jezika. Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Alojzij Strussnig, po domače pri Kamerniku hiš. št. 8., v Šent-Jakubu pri Celovcu.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar izšla v drugem popravljenem in pomnoženem natisu:

Cecilija.

Cerkvena pesmarica.

I. del.

Uredil Anton Foerster.

Velja: za ude broširan iztis 1 krono, v prt vezan 1 krono 80 vin.; za neude in po kujigarnah broširan iztis 1 krono 40 vin., v prt vezan 2 kroni 20 vin. Poštine je plačati za posamezne iztise 30 vinarjev. Denar naj se blagovoljno pošlje po poštni nakaznici takoj z naročilom vred.